

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
66

SAMEN TALENT ONTWIKKELEN

Nederlands zaalvoetbalteam

Bondscoach Max Tjaden

EK 2022 in eigen land

'Om te shinen in de spotlights,
moet je zweten in het donker'

Wedstrijd en training

Patronen versus eigen keuze

'De Spaanse': voorbeeld van
een patroon

Aantrekkelijk zaalvoetbalaanbod

Coördinator Passend Voetbal
Marcel Geestman

Bijdrage aan algemene
(voetbal)ontwikkeling

Zaalcompetitie in jeugdvoetbal

Max Tjaden, bondscoach Nederlands zaalvoetbalteam

Shinen in spotlights

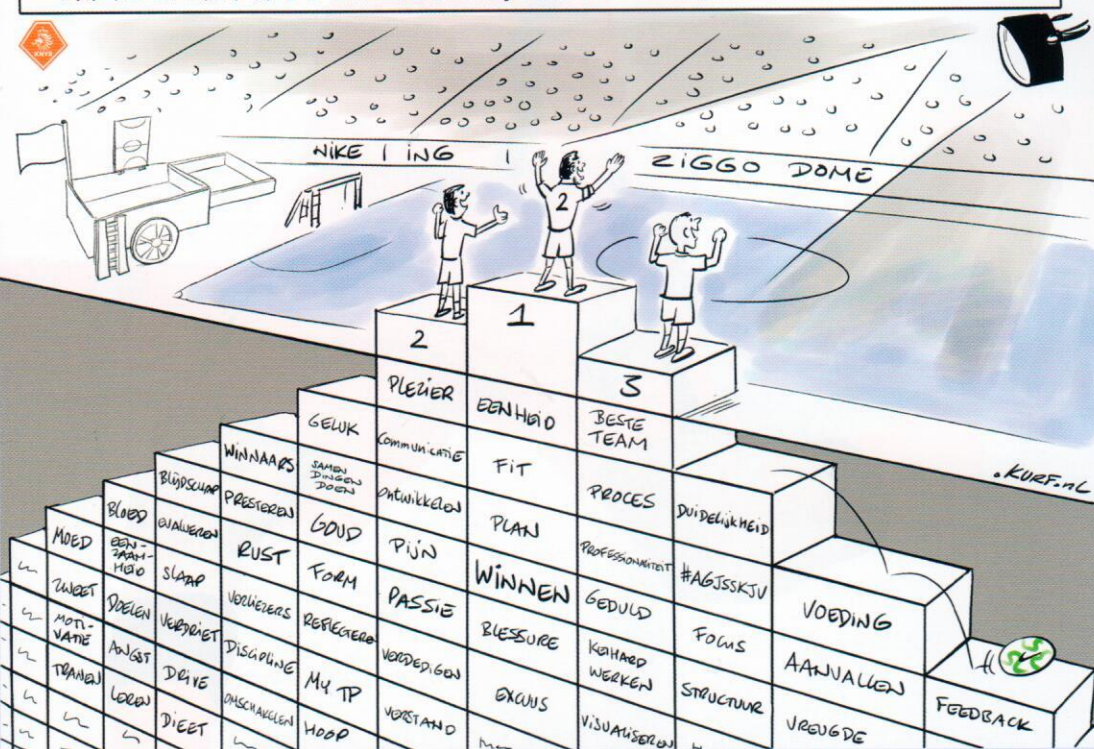
Max Tjaden, 78-voudig international, is sinds 2016 bondscoach van het Nederlands zaalvoetbalteam. Eerder was hij ook clubcoach en zes jaar assistent-bondscoach onder Marcel Loosveld, die tegenwoordig Duitsland onder zijn hoede heeft. In 2022 organiseert Nederland het EK Futsal. Voor die stip aan de horizon is Tjaden uren aan het maken met zijn team. 'Om te shinen in de spotlights, moet je zweten in het donker.'

Max Tjaden: 'In 2016 ben ik voor twee seizoenen aangesteld als bondscoach zaalvoetbal en in 2018 heb ik mijn contract verlengd met vier jaar. In 2019 kregen we te horen dat

Nederland het EK Futsal 2022 had toegewezen gekregen. Onze stip aan de horizon is een vol Ziggo Dome en Martini Plaza in januari/februari 2022 waarin de internationals kunnen shi-

nen in de spotlights. Maar om te shinen in de spotlights moet er gezweet worden in het donker. Ik zie het als mijn belangrijkste taak om de spelers te voorzien van alles wat ze moeten kunnen en kennen om zo goed mogelijk voor de dag te komen. Dit begint in mijn ogen in de, voor alle lezers van De Voetbaltrainer, bekende structuur binnen (zaal)voetballen, waarbij de verschillende teamfuncties worden onderscheiden (zie kader op de volgende pagina, red.). Bij het zaalvoetbal kennen we ook de situatie, net als bij handbal bijvoorbeeld, dat je de keeper laat meevoetballen zodat je een 'man-meer'-situatie probeert te creëren. Tot slot kennen we natuurlijk de spelhervattingen, die ook juist bij zaalvoetbal extra belangrijk zijn, vanwege de karakteristieken van het spel. Ik denk dat we bij zaalvoetbal ook meer kunnen werken met patronen, vergeleken met veldvoetbal. Ik zeg net bewust 'kennen en kunnen', omdat onze spelers moeten weten wat onze uitgangspunten zijn als we bijvoorbeeld een tegenstander treffen die aanvallend 1:4:0 speelt, of 1:3:1 met een balvaste puntspeler, zoals veel Oostbloklanden plegen te doen. Of omgedraaid, als wij aanvallen/opbouwen, dan willen we dat kunnen vanuit 1:3:1 én vanuit 1:4:0.

OM TE SHINEN IN DE SPOTLIGHTS, MOET JE ZWETEN IN HET DONKER

Tekening gemaakt door John Körver, voor het Nederlands Futsalteam.

Op die manier worden we ook minder voorspelbaar voor de tegenstander. En het mag duidelijk zijn dat we er niet zijn met alleen 1:4:0 en 1:3:1, maar dat we ook de bekende ruit (1:1:2:1) en 1:2:2 kennen.'

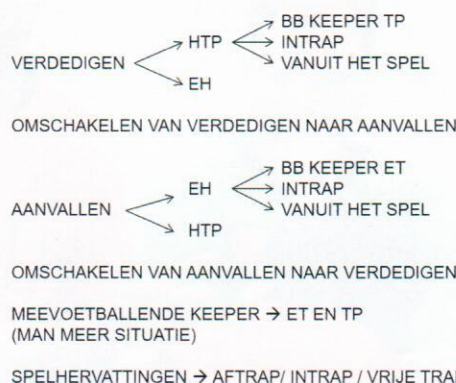
Geen fullprofs

'Een sportieve doelstelling van Europees kampioen worden klinkt wel leuk, maar van alle EK-deelnemers zijn wij naar verwachting de laagst geklasseerde (zie UEFA-ranking, red.). In het internationale voetbal (ook wel Futsal genoemd) kun je Nederland ongeveer vergelijken met een topamateur, vergeleken met de fullprofs in bijvoorbeeld Spanje. Onze internationals hebben gewoon een baan in het dagelijks leven en steken daarnaast veel tijd in hun passie, zaalvoetballen. Misschien vergelijkbaar met de situatie van het Nederlands vrouwenteam van een jaar of tien geleden. Om met zaalvoetbal dezelfde ontwikkeling richting professionalisme te kunnen doormaken, is een heel mooie uitdaging. Worden onze spelers zó goed, dat we hen kunnen stallen bij clubs in Europese profcompetities zodat ze fullprof worden, dat is dan de vraag. Een goede prestatie op het EK Futsal 2022 kan onze spelers wél op de kaart zetten. Overigens kennen wij wel een fullprof in onze selectie die nu in Indonesië speelt, Karim Mossaoui. Hij is

UEFA-ranglijst zaalvoetbal (november 2020)

1. Spanje
2. Portugal
3. Rusland
4. Kazachstan
5. Servië
6. Azerbeidzjan
7. Kroatië
8. Italië
9. Oekraïne
10. Tsjechië
20. Nederland

WAT MOETEN SPELERS KUNNEN EN KENNEN?

een held daar, kan niet zomaar over straat. De zaalvoetbalwedstrijden worden daar door miljoenen mensen bekeken op tv. Hij is een van onze topinternationals, maar omdat hij nu in Azië speelt, mist hij wel veel Oranje-activiteiten. Dat brengt mij in een uitdagende positie: hoe graag willen wij hem erbij hebben tijdens het EK Futsal 2022? Wat moet hij minimaal meegemaakt hebben van de voorbereiding richting dat eindtoernooi? Wat is wel of niet uit te leggen aan de jongens die er vanaf het eerste uur bij zijn geweest? Karim mist nu het groepsproces, maar hij kan en zal wel het verschil kunnen maken tijdens het EK. Het is een interessant en kansrijk dilemma.

Als wij op het EK bij de eerste twee in de poule eindigen, komen we in de kwartfinale. Naast dat winnen centraal staat, vind ik het vooral heel belangrijk hoe wij ons presenteren. Wie willen we zijn, wat stralen we uit? Hoe mooi zou het zijn als we door middel van onze pres(en)tatie op het EK het zaalvoetbal in Nederland nog beter op de kaart gaan zetten?!

Accenten leggen

'In mijn langetermijnplanning moet ik ruimte laten om in te spelen op diverse perioden voorafgaand aan een oefeninterland. Het maakt voor ons nogal wat uit of we tegen Rusland (de nummer 3 van Europa) oefenen of tegen Denemarken (een minder

goede tegenstander). Ik zal in elke voorbereidingsperiode van een aantal activiteiten die we bij elkaar komen de ontwikkeling van alle teamfuncties aan de orde laten komen, maar wel met duidelijk andere accenten per tegenstander. Deze werkwijze ligt ook wel in het verlengde van de manier waarop ik als clubtrainer werkte: op maandag stond de ontwikkeling van onze eigen speelwijze centraal, op woensdag richtten we ons vooral op de komende tegenstander en op vrijdag was dan de wedstrijd.

In het najaar hadden we doorgaans vijf activiteiten, acht trainingen, per maand in de zaal in Zeist. We hadden drie zondagactiviteiten (op een zondag trainen we twee keer) en twee dinsdag(avond)activiteiten. Ook hadden we natuurlijk een aantal oefeninterlands gepland, maar alleen die tegen Duitsland kon tot nu toe doorgang vinden (3-1 gewonnen). Andere wedstrijden werden afgelast vanwege de coronamaatregelen. Sowiezo staat dit coronajaar in het teken van improviseren. Wat je vandaag plant, kan morgen alweer achterhaald zijn. Toch kennen we wel een redelijk vast stramien per cluster van vijf activiteiten, acht trainingen: de eerste vijf trainingen zijn gericht op het ontwikkelen van onze eigen speelwijze, terwijl de laatste drie trainingen specifiek bedoeld zijn om ons voor te bereiden op de eerstvolgende tegenstander.'

Foto's: KNVB Media

Time-out voor Nederland tijdens de laatste interland tegen Duitsland. Bondscoach Max Tjaden geeft instructies, assistent-coach Samir Makhoukhi maakt aantekeningen.

Wedstrijd en training

'In 2016 ben ik begonnen met het samenstellen van een zogenaamde zaalvoetbaltechnische map en die heb ik sinds die tijd gedeeld met de internets. Hierin staan alle zaalvoetbaltechnische zaken (wat moeten spelers kunnen en kennen wat betreft de teamfuncties, meevoetballende keeper en spelhervattingen) uitgewerkt. Iedere international heeft deze map en we zijn nu aan het kijken op welke manier we dit kunnen digitaliseren, zodat het wat gebruiksvriendelijker en meer van deze tijd wordt. Zo heb ik bijvoorbeeld animaties gemaakt van veel denkbare situaties binnen de teamfuncties, en die kan ik heel makkelijk via ons online platform, My Teamperformance of WhatsApp delen met de spelers. We zorgen tijdens de trainingen vaak voor een competitie-element bij oefeningen. Dat vinden de spelers prachtig. Meestal houdt onze fysieke trainer-coach, Peter van Dort, dan nauwkeurig de stand bij. Nauwkeurig, want er moet geen ruimte zijn voor discussie. Tegelijkertijd moeten we

als staf dan wel waken dat het niet ten koste gaat van de kwaliteit van de uitvoering. Van het winnende team wordt meestal een foto gemaakt, die geregeld wordt gedeeld op onze socialmediakanalen.

Onze laatste oefeninterland was tegen Duitsland. In aanloop naar die wedstrijd hebben we een aantal tactische accenten gelegd:

- Verdedigen in zones (op grond uitgetekend met tape);
- Aanvallen/opbouwen na hoekschop tegenpartij bij balbezit keeper eigen team vanuit teamorganisatie 1:4:0.

In voorbereiding op de oefeninterland tegen Duitsland hebben we de spelers in groepjes per positie bij elkaar gezet. Ze kregen een flipover en een laptop met beelden van de vorige wedstrijd tegen Duitsland. Ze moesten antwoord geven op de vraag waar de verwachte kansen en bedreigingen lagen. We wilden aanvallen/opbouwen na een hoekschop van de tegenpartij, bij balbezit keeper eigen team vanuit de teamorganisatie 1:4:0. Toch rende on-

ze puntspeler op die momenten vanuit een soort automatisme direct naar voren. Dan moet ik ook kijken naar mijn eigen rol. Ik kan dan kiezen tussen laten gebeuren, direct corrigeren of andere spelers in het veld (mede) verantwoordelijk maken. In dit geval heb ik het gecontroleerd en ervoor gekozen om de momenten dat het goed ging te complimenteren. Ik ga altijd uit van de drie c's: controleren, corrigeren en complimenteren.

Na de wedstrijd tegen Duitsland vulden alle spelers een evaluatieformulier over zichzelf in. Tijdens een daarop volgende activiteit moesten de spelers per achttal (het andere achttal speelde toen een onderlinge partij) videobeelden van zichzelf gaan selecteren waarin vooral de positieve punten zichtbaar werden. Ze konden gebruikmaken van een door onze video-analist Romy de Jong gecodeerde verzameling aan beelden, zodat ze vrij snel te werk konden gaan. Iedereen creëerde zo een eigen playlist. Op het moment dat het clubvoetbal vanwege corona stilstaat, probeer ik de

internationals op deze manier steeds weer te activeren om met het nationale team bezig te zijn. Dat doe ik natuurlijk niet als ze gewoon competitie spelen; dat zou ik zelf als clubcoach ook niet prettig vinden.

Na afloop van deze oefeninterland heb ik via een online meeting een analyse gedeeld met de clubcoaches van de Eredivisie zaalvoetbal. Ik zoomde toen in op de thema's aanvallen/opbouwen vanuit teamorganisatie 1:4:0 en het verdedigen in zones, niet te verwarren met zoneverdediging. Bij volgende oefeninterlands zal ik weer andere accenten hebben en die dan ook weer terugkoppelen naar de clubcoaches. Op die manier probeer ik hun in ieder geval zo goed mogelijk mee te geven wat we doen en hoe we dat doen bij het nationale team. Wellicht kunnen ze

er iets van meenemen in hun eigen club, waar ook internationals lopen. Dan wordt het een win-win-situatie.'

Patronen vs eigen keuze

'We proberen onze spelers te helpen door herkenbare patronen aan te bieden. Die patronen kunnen stuk voor stuk op verschillende manier worden 'afgerond', zodat je niet statisch en voorspelbaar wordt voor de tegenpartij. Bij het woord 'patronen' zou je kunnen denken dat er geen of weinig ruimte is voor eigen keuze/inbreng van spelers. Maar dat is niet zo, ik ben van mening dat het spel van de spelers is, zij moeten dus vooral eigen keuzes maken op basis van eigen waarnemingen en daarna het handelen zo optimaal mogelijk afstemmen op het handelen van een medespeler(s). Dat komt doordat ik

zelf ook speler en international ben geweest, dan weet je wat het is om onder de hoogste weerstand snel en goede keuzes te moeten maken. Maar ik weet ook dat het een rommeltje kan worden als iedereen maar wat doet. Dan ga je elkaar in de weg lopen. Het is dus een taak van de technische staf om een goed evenwicht te bereiken tussen het maken van afspraken (patronen) en het ruimte laten voor eigen keuzes. Zaalvoetbal is geen 'coachsport' zoals honkbal, want daar gaat het bij ons allemaal veel te snel voor. En de bal is vrij, mag altijd aangevallen worden. Behoudens de spelhervattingen natuurlijk. Elke spelhervatting is dan weer een startpunt van een patroon met diverse meerdere mogelijke aflopen.'

Voorbeeldtraining

Teamfunctie: Aanvallen

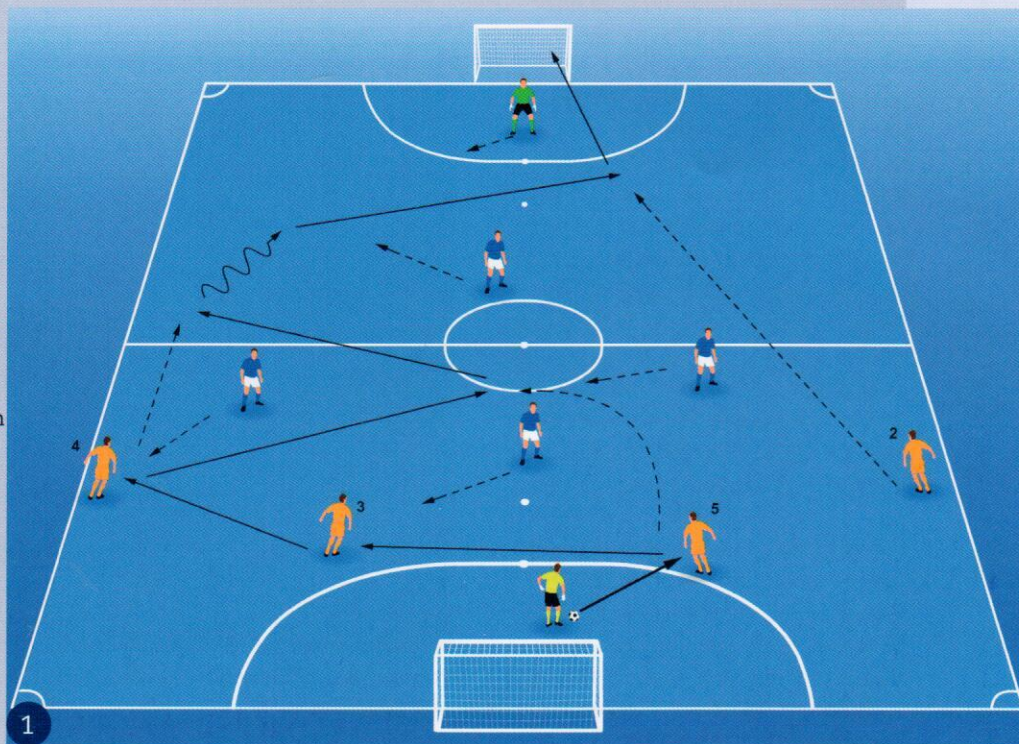
Teamtaak: Opbouwen

Speelveld: Eigen Helft

Teamorganisatie: 1:4:0, bij balbezit keeper

'In het zaalvoetbal is het vanwege de aantallen (altijd) mogelijk om vormen als deze onder de volledige weerstand te oefenen. Vaak wordt er wel voor gekozen om de vorm eerst 'droog' te oefenen, het patroon inslijpen. Daarna de weerstand opbouwen met statische weerstand (poppen) en honderd procent weerstand in de afrondingfase (waarbij er ook wat te scoren moet zijn voor de keeper/verdediger > omschakelen). Uiteindelijk is er de volledige weerstand, waarbij er ook weer sprake is van omschakelen voor beide teams.'

Via het scannen van deze qr-code kunnen lezers van De Voetbaltrainer de diverse methodische stappen zien die horen bij deze trainingsvorm, weergegeven in animatievideo's.

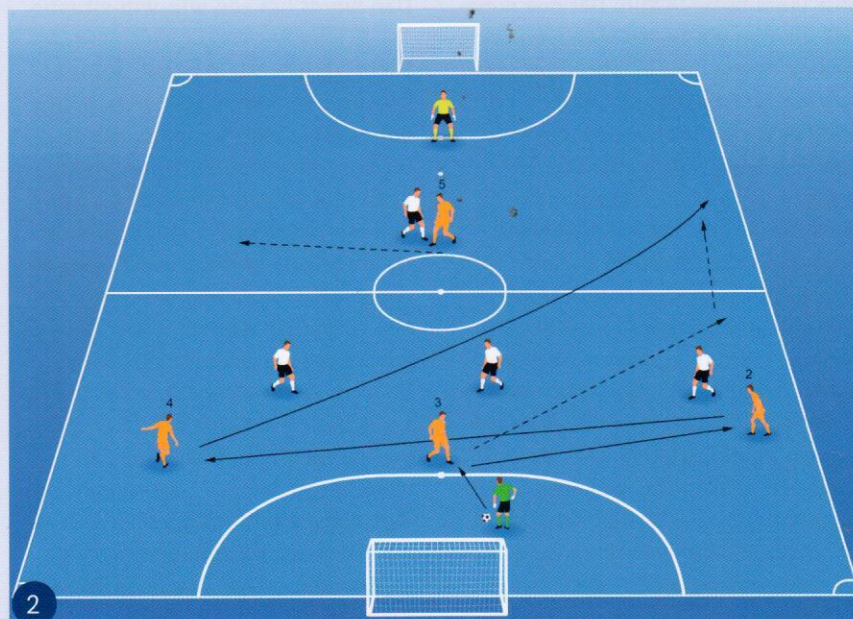

De Spaanse

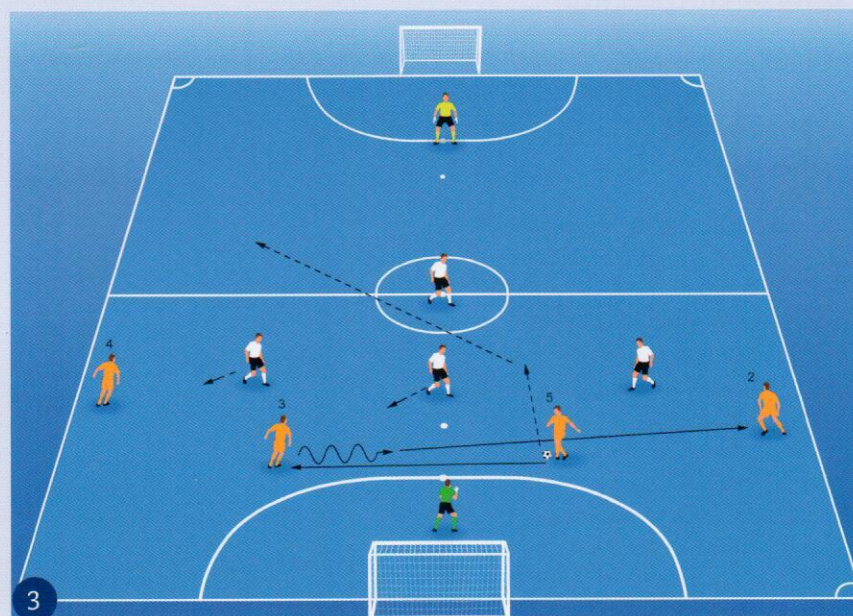
'In tekening 2 zie je wat de uitgangspunten zijn bij 'De Spaanse'. Dit is een patroon binnen aanvallen/opbouwen bij balbezit van de keeper, waarbij je probeert 2:1+k op de helft van de tegenpartij te creëren. We staan in een teamorganisatie 1:3:1. Onze keeper speelt naar 3 die passt naar de linksbenige speler 2. Onze speler 3 moet inschatten hoe (snel) de tegenstander van onze 2 drukzet, omdat hij namelijk achter die tegenstander langs naar de rechterflank wil rennen. Ondertussen maakt onze puntspeler 5 ruimte voor de opkomende speler 3, door in dit voorbeeld naar links te gaan en zijn tegenstander mee te trekken. Speler 2 passt breed op de rechtsbenige speler 4 aan de andere kant, die vervolgens een zogenaamde 'slinger' geeft op onze diepgaande speler 3 op rechts.

Afhankelijk van wat de tegenstanders doen, zul je daarbinnen wel een aantal variaties moeten kennen en kunnen. Wat doet onze speler 2 bijvoorbeeld als de passlijn naar speler 4 wordt afgesneden? Dan kan hij met buitenkantje-links een lobje geven langs de lijn op de alsnog diepgaande speler 3. Of wat doet onze speler 4 als de passlijn op de diepgaande speler 3 wordt geblokkeerd? Dan moet onze speler 5 extra goed opletten en zich bijvoorbeeld aanbieden aan de zijlijn.

We zijn ook op zoek gegaan naar een manier om bij aanvallen/opbouw vanuit een teamorganisatie 1:4:0 uit te komen in De Spaanse. Een tegenpartij staat dan doorgaans 1:1:3 als ze willen drukzetten (zie tekening 3). Het is niet gebruikelijk om met vier spelers druk te zetten omdat er dan relatief veel ruimte voor de steekbal wordt gelaten. Oftewel, we zien teamorganisatie 1:4:0 (aanvallen eigen team) tegenover teamorganisatie 1:1:3 (verdedigen tegenpartij) op het veld.

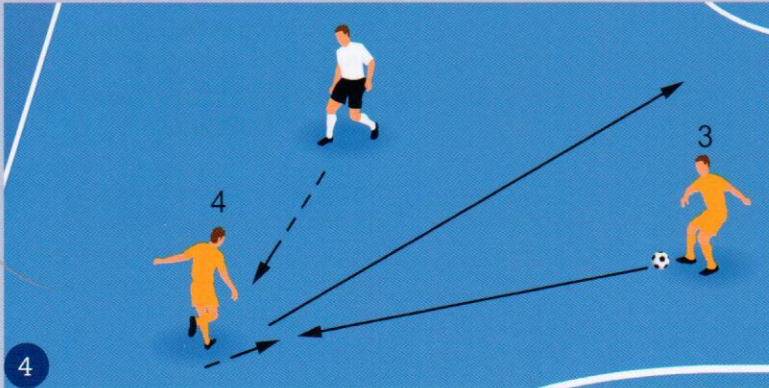
'De Spaanse': speler 3 loopt na zijn pass schuin naar voren om al dan niet een speler van de tegenpartij mee te trekken.

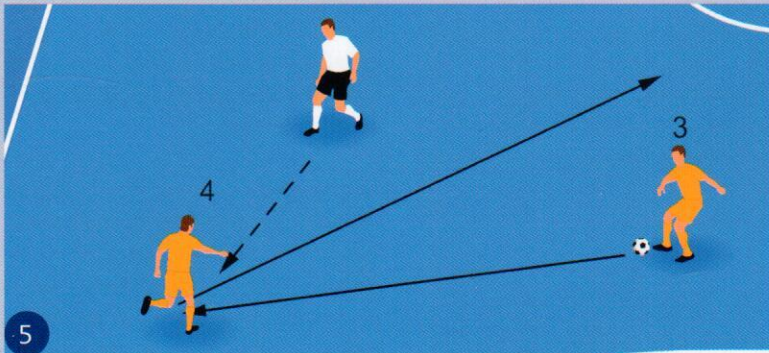
Vanuit 1:4:0 uitkomen in 'De Spaanse'.

Speler 5 passt naar 3 en maakt een diepteloopactie (hij wordt de puntspeler). Meestal laten ze (in dit voorbeeld) speler 5 dan lopen, want er is immers nog een tegenstander die rugdekking geeft. Maar wat gebeurt

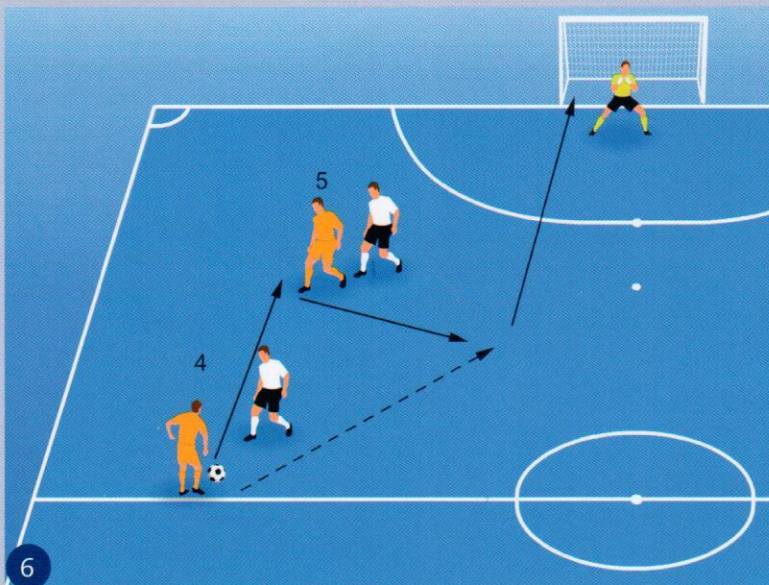
er als onze diepgaande speler 5 naar linksvoor doorgaat? Dan hopen we dat hun achterste verdediger meegaat en zodoende gebonden wordt. Onze speler 3 dribbelt naar binnen en passt naar 2 en kruist achter de

4 Met een rechtspoot op links kan er net iets eerder gepast worden.

5 Een linkspoot op links moet de bal eerst op links krijgen waardoor de bal eerder onderschept kan worden door de tegenpartij.

6 Ook op de helft van de tegenpartij is het al decennia gewoonte binnen het zaalvoetbal om contra te staan ten opzichte van je voorkeursbeen.

Rechtspoot op links

'Ik verbaas me erover dat de standaardgedachte in veldvoetbal is om een rechtspoot op rechtsbuiten te zetten en een linksbenige speler op links. Of een linksbenige centrale verdediger aan de linkerkant van het centrum en de rechtsbenige aan de rechterkant. Bij zaalvoetbal is dat structureel andersom: aan de linkerflank willen we het liefst een rechtsbenige speler hebben en vice versa. Dat heeft er vooral mee te maken dat je dan een fractie meer ruimte/tijd hebt om een aanvallende/opbouwende pass te geven.

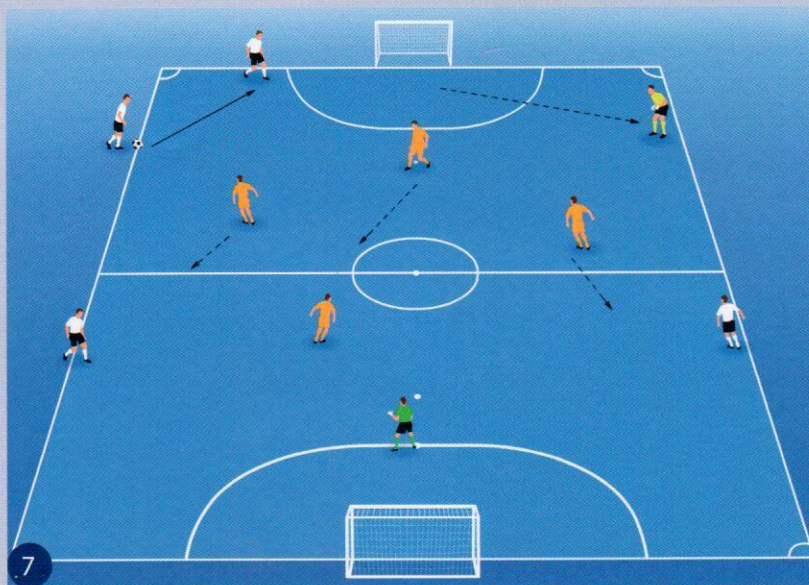
verdediger langs richting rechtsvoor. Dit patroon was het uitgangspunt van De Spaanse.

Ook op de helft van de tegenpartij is het al decennia gewoonte binnen het zaalvoetbal om contra te staan ten opzichte van je voorkeursbeen. Dat uit zich bijvoorbeeld in een veel voorkomend patroon waarbij je vanaf de flank centraler voor het doel van de tegenpartij probeert uit te komen. Kijk eens naar tekening 6. Elke speler kan de eerste pass (van 4 naar 5) met zowel links als rechts wel geven, maar het grote voordeel van rechtsbenigheid komt in de vervolgactie tot uitdrukking: het afwerken op doel is voor speler 4 vanuit die positie makkelijker met rechts dan met links.

Meevoetballende keeper

Een zaalvoetbalteam bestaat uit vier veldspelers en een keeper. Er mag doorlopend gewisseld worden in de wisselzone in de buurt van de middenlijn. Voor de keeper gelden in het meevoetballen een aantal beperkende spelregels. Heeft de keeper op eigen helft een bal afgespeeld, dan mag hij daarna niet meer de bal aanraken tot het moment dat een tegenstander de bal heeft geraakt. Een andere spelregel is dat de keeper in balbezit op eigen helft altijd maar vier tellen heeft om weer af te spelen.

‘Wij kwamen de laatste tijd steeds vaker tegenstanders tegen die hun keeper een actieve rol gaven bij het voetballen van achteruit. Ook in de halve finale van de Champions League Futsal zag ik het gebeuren. Kijk bijvoorbeeld naar de situatie in tekening 7. De tegenpartij heeft een intrap op eigen helft. De keeper maakt het veld breed aan de contrakant. Een speler komt op hun eigen achterlijn en de twee andere spelers maken het veld voorin zo breed mogelijk. Als je dit goed uitvoert, heb je een mannetje extra tijdens de aanval/opbouw en zou je onder de druk kunnen uitspelen. Hoe los je dit op als tegenpartij? Onze standaardoplossing tot nu toe was om wat in te zakken en pas druk te zetten op het moment dat de keeper van de tegenpartij weer naar zijn doel teruggaat. Ik wil de komende periode gaan kijken of we tegenover deze situatie ook actiever kunnen verdedigen, meer vooruit. En of wij het tijdens onze eigen opbouw ook bij momenten gaan toepassen. Dan is het wel van belang dat de keeper hier comfortabel mee is of wordt, want hij wordt toch uit zijn comfortzone (lees: het doelgebied) gehaald.’

Variatie

'Ik houd ervan om vanuit een vaste basisorganisatie uit te komen in allerlei variaties. Op die manier kun je de herkenbaarheid voor je eigen spelers vergroten, net als het verrassingselement richting de tegenpartij. Ik geef

een moment bij een bepaalde organisatie bij de hoekschop aanvallend. Het eerste wat we altijd doen, is de bal uithalen en schieten op doel. Als daarna de twee tegenstanders die het dichtst bij de bal staan iets meer ruimte tussen zich in laten,

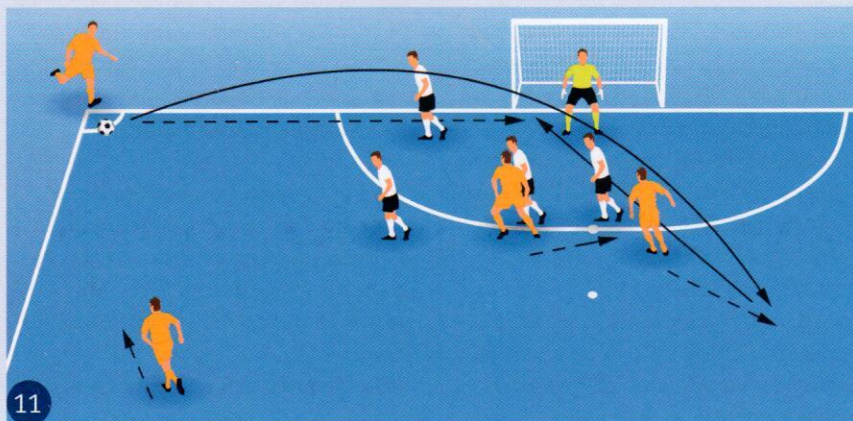
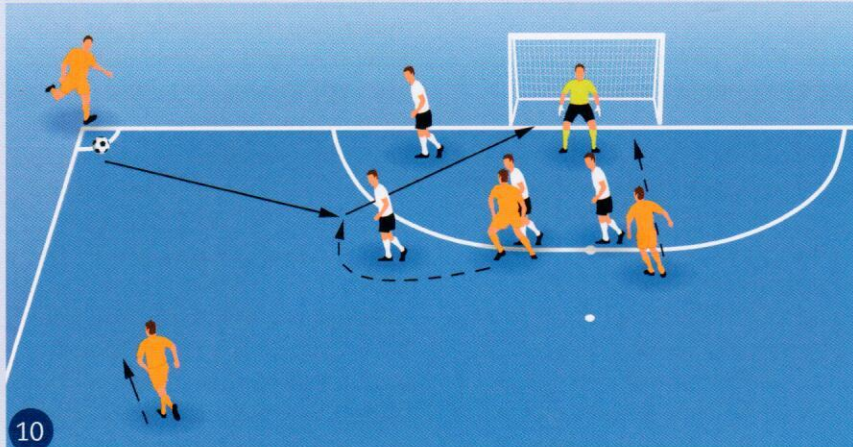
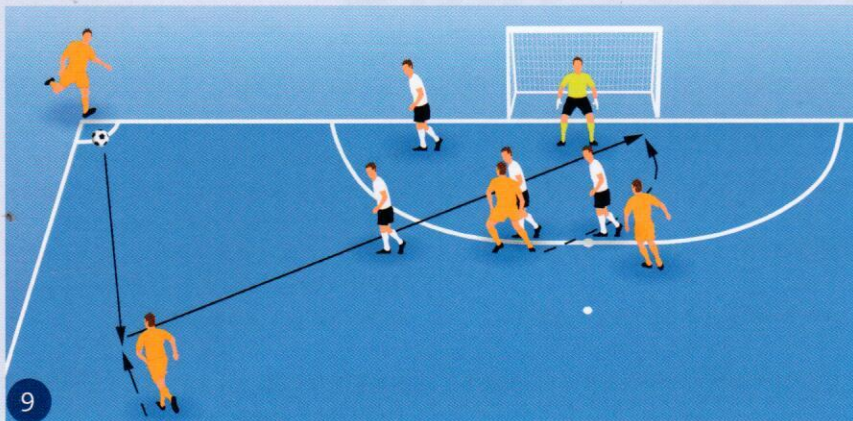
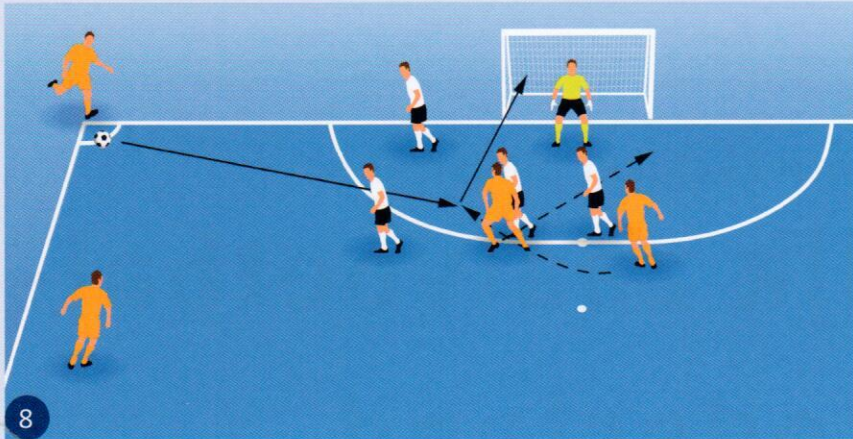
dan kunnen we 'de Veerhuys' spelen (zie tekening 8), vernoemd naar de zaalvoetbalclub uit Hoorn. Een speler trekt richting tweede paal als bliksemafleider. Onze speler die het verst weg staat komt ingelopen en schiet met links (linkspoot).

Vanuit dezelfde organisatie kunnen we ook 'Uithalen-schieten' doen (zie tekening 9). Deze komt dus eigenlijk als eerste, waarbij het echt een (hard) schot op het doel is.

Of we doen een omloopje (zie tekening 10). De eerste speler op de rand van de cirkel loopt om de eerste tegenstander heen (aangegeven met een cirkel), hij krijgt de bal aangespeeld en schiet op doel. De andere speler op de rand cirkel duikt op bij de tweede paal.

Als de speler van ons die voorbij de tweede paal staat een rechtspoot is, kunnen we ook nog een variatie bedenken met een lob achterin, waarbij de andere speler voor het doel een blokactie uitvoert en hij zelf wat passen achterwaarts maakt (zie tekening 11). Overigens kun je de rollen van de beide spelers voor het doel ook om-draaien, dus dat de andere speler het blok zet. De bal wordt geschoten op doel, de hoekschopnemer loopt over de achterlijn naar de tweede paal, voor het geval de bal voorlangs gaat. Dan kan hij de bal binnentikken.

Wat betreft het blokken van een tegenstander heb ik tijdens mijn opleiding Master in coaching veel contact gehad met mijn personal coach Paul van den Heuvel, hij komt uit het basketbal. In het basketbal noem je een blok een 'screen'. Het lastige is dat het blokken van een speler vaak verschillend wordt geïnterpreteerd door de arbitrage (de wedstrijd wordt geleid door twee scheidsrechters). Internationaal lijkt het soms wel op 'vrij worstelen' als een speler geblokt wordt, in Nederland wordt bij het minste geringste contact afgefloten.'

'En na het EK, wat dan? Mijn contract loopt af na het EK Futsal 2022. Daarna kan mijn trainerscarrière in de voetballerij wat mij betreft alle kanten op. Mijn twee voorgangers, Vic Hermans en Marcel Loosveld, werden bondscoach futsal in het buitenland, respectievelijk van Thailand en Duitsland. Ik heb het hoogste trainersdiploma voor het amateur veldvoetbal. Ik zou na al die jaren in het zaalvoetbal een switch kunnen maken naar het veldvoetbal. En wie weet willen de KNVB en ik de verbintenis nog een keer verlengen. Maar ik zie mezelf zonder probleem ook weer clubcoach worden in het zaalvoetbal in Nederland. Dat moet dan wel een club zijn waar de facilitaire randvoorwaarden top kunnen worden ingevuld. Nu is het normaal om twee keer per week te trainen, maar ik zou dan de mogelijkheden willen onderzoeken om dit te verhogen naar drie of zelfs vier keer per week. Ik heb eerder in Rotterdam gewerkt als clubcoach. Toen werkte ik alleen met spelers die woonden, werkten of studeerden in Rotterdam. Met die groep heb ik intensief kunnen werken aan alle zaalvoetbalhandelingen met en zonder bal, waar het bij een nationaal team toch vooral gaat om het afstemmen van handelingen op elkaar. Maar eerst het EK. Woensdag 19 januari 2022 staat al vetgedrukt, met een cirkel eromheen, in mijn agenda. Dan gaan we knallüh!' ⚽

Zaalvoetbal duurzamer en aantrekkelijker maken

Aantrekkelijk zaalvoetbal-aanbod in Nederland

In 2022 wordt het Europees Kampioenschap zaalvoetbal georganiseerd in Nederland. In navolging van de ontwikkelingen aan de prestatieve kant is er ook vooruitgang in de recreatieve tak. Coördinator Passend Voetbal Marcel Geestman vertelt over alle ontwikkelingen binnen het zaalvoetbal en over de rol die zaalvoetbal kan hebben voor de ontwikkeling van spelers.

Zaalvoetballandschap

Foto's: KNVB Media

Marcel Geestman: 'De manier van sport beoefenen binnen het zaalvoetbal is anders dan bij het veldvoetbal. Het grootste gedeelte van de teams traint niet en speelt alleen

wedstrijden. Alleen op de hogere niveaus en bij sommige jeugdteams wordt er getraind. Bij de KNVB zijn er ongeveer 50.000 leden in de zaal en er zijn 900 clubs aangesloten waarbij de mogelijkheid wordt geboden om zaalvoetbal te spelen. Hiervan zijn 400 clubs alleen gericht op zaalvoetbal, de overige 500 clubs hebben een zaalvoetbaltak als onderdeel van een veldvoetbalclub. Ook buiten de KNVB wordt er veel zaalvoetbal gespeeld. Zo bieden bijvoorbeeld bedrijven en studentenverenigingen ook zaalvoetbal aan. De kracht van dat soort organisaties is dat ze goed passen bij de individuele wensen van de spelers. Zo hebben ze al jaren dezelfde sporthal

en dezelfde speelavond. En ook daar wordt competitie gespeeld.

Naast het recreatieve gedeelte van het zaalvoetbal is er ook de prestatieve kant. De Nederlandse zaalvoetbal Eredivisie bestaat uit zestien teams. Daar is de competitieopzet aangepast om de aantrekkelijkheid te vergroten. Dat is enigszins vergelijkbaar met de opzet van de veldvoetbalcompetitie in België. Er wordt gespeeld met een zogenaamde split season opzet. De totale competitie wordt verdeeld in twee helften. In de eerste helft spelen alle teams tegen elkaar. Daarna wordt er een schifting gemaakt. De bovenste teams spelen in de tweede helft van de competitie om de play-offs en vervolgens om het landskampioenschap. Voor de onderste teams werkt dat hetzelfde, maar zij strijden tegen degradatie. Om meer perspectief te bieden plaatst ook het beste team uit de onderste poule zich voor de play-offs om het landskampioenschap. Tot slot is er het nationale zaalvoetbalteam. Zij

bereiden zich nu voor op het Europees Kampioenschap dat in 2022 in Nederland wordt gehouden. Het organiseren van zo'n toernooi is goed voor de publiciteit. Daarbij is er een nationaal Onder 19-team bij de mannen en een nationaal vrouwenteam.'

Zaalvoetbalontwikkeling

'Onze taak is om het zaalvoetbal-aanbod zo goed mogelijk op maat te maken naar de wensen van de leden. Voor de ontwikkeling van de breedtesport zijn er twee belangrijke punten: de ontwikkeling van de clubs en het nog verder verbeteren van het competitieaanbod. Uiteraard willen we ook trainers en scheidsrechters opleiden, maar dat loopt hiermee parallel. De ontwikkeling van de clubs vindt voornamelijk op bestuurlijk niveau plaats. Bijvoorbeeld, wanneer een zaalvoetbalclub onderdeel is van een veldvoetbalclub, is er niet altijd een bestuurslid specifiek voor het zaalvoetbal. Het zaalvoetbal komt er dan een beetje bij. Deze clubs willen we erop attent maken dat ze hun leden wat extra's kunnen bieden. De spelers kunnen op het veld en ook in de zaal terecht.

Tot slot is er het competitieaanbod. Daaronder vallen de wedstrijddagen, de reisafstand en de indeling van de teams. Er zijn bijvoorbeeld teams die de voorkeur hebben om op de vrijdag te spelen. Dan willen wij dat zo goed mogelijk faciliteren. Het is niet de bedoeling dat dit team bij teams wordt

ingedeeld die op andere dagen spelen. Ook de reisafstand is van belang, deze mag niet te groot zijn. Bovendien moeten de teams van een gelijkwaardig niveau worden ingedeeld. Vanuit de KNVB zijn we aan het onderzoeken welk aspect belangrijker wordt gevonden: gelijkwaardige wedstrijden, reisafstand of de speelavond. Aan de hand van die resultaten zijn wij in staat om het competitie-aanbod nog meer op maat te maken voor ieder team. Op die manier willen we ervoor zorgen dat het zaalvoetbalaanbod duurzamer wordt.

De vrijblijvendheid van zaalvoetbal biedt kansen in het werven van nieuwe leden. Vanuit het veldvoetbal zien we bij de bovenbouw relatief veel uitvallers. Deze spelers kunnen dan goed terecht in de zaal. Dat is goed te combineren met studie of een bijbaantje. Hetzelfde geldt voor vrouwen. In sommige regio's is het vanwege het beperkte aanbod moeilijk om een vrouwenveldvoetbalteam te vormen. Omdat er voor zaalvoetbal minder spelers nodig zijn, is dat makkelijker te organiseren. Dit proberen we vanuit de KNVB duidelijk te maken aan de clubs.'

Differentieel leren

'Zaalvoetbal draagt bij aan de algemene ontwikkeling: zowel op voetbalegebied als persoonlijk. Door een veldvoetballer ook in de zaal te laten spelen, wordt de motoriek in brede zin verbeterd. Zeker op jonge leeftijd

is dat van cruciaal belang. Het oefenen van verschillende sporten zorgt voor een bredere ontwikkeling. Als een voetballer gaat judoën, leert hij beter vallen. Deze donorsporten zorgen ervoor dat je een betere voetballer wordt. Bij FC Eindhoven is zaalvoetbal onderdeel van de opleiding. Alle jeugdteams spelen ook in een zaalcompetitie. Ook bij Brabantia, Heerjansdam, Spirit'30, RKAV Vollenham en AFC'34 is zaalvoetbal een onderdeel van de jeugdopleiding van het veldvoetbal. In de zaal leert een speler vaardigheden die dichterbij het veldvoetbal liggen dan bijvoorbeeld judo. Er wordt een andere manier van bewegen gevraagd in de zaal in vergelijking met een grasveld of een kunstgrasveld.

Naast de ondergrond zijn ook de bal en de regels anders. In de zaal is er minder tijd, dus moeten de spelers sneller handelen. Daardoor wordt ook kwalitatief meer gevraagd. De bal moet gelijk goed liggen om te zorgen dat de handelingssnelheid hoger kan liggen. Daarbij komt ook nog dat er in het zaalvoetbal veel meer balcontacten zijn dan op het veld. Het differentieel leren zorgt dat spelers met verschillende omstandigheden leren omgaan. Hierdoor worden spelers creatiever in het vinden van oplossingen.

Ook in mentaal opzicht zijn er aspecten die duidelijker naar voren komen in de zaal. In het veldvoetbal gebeurt het regelmatig dat een spits niet meeverdedigt na balverlies. Er zijn tenslotte tien andere spelers. Als dat bij zaalvoetbal gebeurt, komen teamgenoten gelijk in een ondertal van drie tegen vier. Omdat de noodzaak groter is, worden spelers impliciet gedwongen om gelijk om te schakelen. Dat neemt een speler mee naar het veld. Ook op tactisch gebied valt er voor veldvoetballers voldoende te leren in de zaal. Bij zaalvoetbal wordt er continu drukgezet op de bal. Dan kan er niet één speler verzaken. Dat is ook het geval bij de kleine partijen in het veldvoetbal, maar in de zaal gaat het spel nog sneller waardoor de timing nog beter moet zijn. Al deze aspecten maken het aantrekkelijk om zaal- en veldvoetbal te combineren.' ⚽

120 uitgekiende trainingsvormen om een topkeeper te worden.

Het Keepers Trainings Programma is dé ultieme
basis voor het goed opleiden van keepers:

Keepers Trainings Programma
120 oefeningen om een topkeeper te worden

Defensie 9: Duel om hoge bal te vangen in spelvorm met 3 zones

1. Trainer goet een hoge bal tussen beide keepers in de centrale zone. De keeper die de bal vangt, gaat terug naar zijn doel met de bal. Hij schiet de bal terug naar de andere keeper. Als hij de bal vangt, gaat hij terug naar zijn doel met de bal. Hij schiet de bal terug naar de andere keeper. Als hij de bal vangt, gaat hij terug naar zijn doel met de bal. Hij schiet de bal terug naar de andere keeper.

Defensie 10: Hoge bal vangen met tegenstander, met verre uittrap

1. Keeper 1 speelt een hoge bal over de poppen en in het vijftienmetergebied. Keeper 4 fungeert als een spits voor Keeper 3. 2. Keeper 3 roept "Keeper!" voordat de bal de poppen passeert. 3. Na het vangt Keeper 3 de bal, roept hij de Keeper 1. De trainer past de bal terug naar Keeper 3, die een hoge bal terugspelt over de poppen naar Keeper 2. 4. Keeper 1 en Keeper 2 vissen van poppen nadat Keeper 1 de voorzet getrap heeft, net als Keeper 3 en Keeper 4. De oefening gaat verder.

Omschrijving

- 1. Keeper 1 speelt een hoge bal over de poppen en in het vijftienmetergebied. Keeper 4 fungeert als een spits voor Keeper 3.
- 2. Keeper 3 roept "Keeper!" voordat de bal de poppen passeert.
- 3. Na het vangt Keeper 3 de bal, roept hij de Keeper 1. De trainer past de bal terug naar Keeper 3, die een hoge bal terugspelt over de poppen naar Keeper 2.
- 4. Keeper 1 en Keeper 2 vissen van poppen nadat Keeper 1 de voorzet getrap heeft, net als Keeper 3 en Keeper 4. De oefening gaat verder.

Variatie

- Voor lagere leeftijd/niveau, verwijder de poppen en gooi de bal in plaats van te schieten.
- Deze oefening kan worden gedaan met 2 keepers (geen spits of reserve-spits).

Aanrader!
E-book met
120 oefeningen
Basisversie € 14,95
Met video's € 24,95

Maarten Arts heeft jarenlange en wereldwijde ervaring als keeperstrainer op topniveau. Hij heeft een blauwdruk van 120 oefeningen samengesteld waarmee keepers optimaal kunnen worden opgeleid. Deze 120 oefeningen zijn gebundeld in een praktijkgericht e-book met korte uitleg in tekst, duidelijke tekeningen. Het interactieve e-book bevat gekoppelde videofragmenten, die afspelen in de TrainingsPlanner.

Beide e-books zijn verkrijgbaar in onze Trainingsshop op voetbaltrainer.nl

De **VoetbalTrainer**